

NR 3, SEPTEMBER 2008
ÅRGÅNG 8, PRIS 65 KR

Standard magazine

STANDARD MAGAZINE GES UT AV SIS,
SWEDISH STANDARDS INSTITUTE, WWW.SIS.SE

**BESVÄRLIGA
KOLLEGOR?**

Lär dig samarbeta!

Tryggare städer
genom smart
planering

**HÖG TID ATT
HOPPA PÅ
NANO-TÅGET**

Henry Jarlsson,
VD Kinnarps:

**”SÅ BLEV VITREDJE
STÖRST I EUROPA”**

Nu utvecklas standarder för nanoteknik – var med och påverka!

NANOTEKNOLOGI ÄR ETT tvärvetenskapligt forskningsområde för produktion och tillämpning av nya material som utnyttjar byggstenar som är nanometer små, dvs. en miljarddels meter. Tekniken utlovar till exempel lättare och starkare material, ytbeläggningar med unika egenskaper och minimal elektronik.

Utvecklingen inom nanoteknik går snabbt. Därför finns det behov av att få fram gemensamma riktlinjer. Standarder är ett viktigt verktyg för att möjliggöra en effektiv och tydlig kommunikation mellan industri, forskare och myndigheter. Inom ISO och CEN tog standardiseringsarbetet inom nanoteknik rejäl fart under 2007. För närvarande finns närmare ett trettiotal pågående projekt.

I våras bildade SIS en svensk spegelkommitté för att svenska intressenter ska kunna påverka det europeiska och globala arbetet. Nanotekniken kommer att ge oss fantastiska möjligheter, men vi måste också skaffa oss kunskap om de risker för hälsa och miljö som kan dyka upp på vägen. Det är därför viktigt att vi i Sverige

får igång en dialog mellan myndigheter, företag, bransch- och intresseorganisationer. SIS tjänar här som en utmärkt plattform.

Lars Flink
LARS FLINK, VD SIS

INNEHÅLL

STANDARD MAGAZINE NR 3, SEPTEMBER 2008

3–5 NOTISER

4 LARS-GUNNAR LUNDH

Ny teknisk chef på SIS.

5 SOCIALT ANSVARSTAGANDE DRÖG PUBLIK I ALMEDALEN

6–9 KINNARPS ÄR FÖRETAGET TVÄRTOM

Som tredje största kontorsmöbeltillverkaren i Europa har de hittat annorlunda vägar och lyckats behålla sin produktion i Sverige.

10–11 NU ÄR HÖG TID ATT HOPPA PÅ NANOTÅGET

Sverige vaknade sent, men allt fler vill nu vara med på Nano-tåget.

12 HON BRINNER FÖR MÄNNISKANS MEKANIK

Lotta Jakobsson är teknisk specialist på Volvo Personvagnar och leder

den svenska och globala kommittén för barnsäkerhet i bil.

14–15 TRYGGARE STÄDER GENOM SMART PLANERING

Nu kommer en ny standard som ska hjälpa till att göra stadsmiljön tryggare.

15 FEM FRÅGOR

till Elisabet Wahlman, vd på SIS Forum som driver ett projekt i Afrika för att förbättra kondomprovnigen.

16 SIS I MEDIA

18–19 SIS INSIDE: BESVÄRLIGA KOLLEGOR?

Lär dig samarbeta!

20 FRÅGAN TILL FYRA AKTUELLA UTBILDNINGAR

STANDARD MAGAZINE

SIS, SWEDISH STANDARDS INSTITUTE
www.sis.se

PRIS: 65 kr. Prenumeration 240 kr/år

ADRESS: 118 80 Stockholm

BESÖKSADRESS: Sankt Paulsgatan 6

TELEFON: 08-555 520 00

ANSVARIG UTGIVARE: Olle Axenborg

REDAKTÖR: Lovisa Krebs

REDAKTION OCH

PRENUMERATIONSSERVICE:

standardmagazine@sis.se

ANNONSKONTAKT:

Annonshuset AB 08-662 75 00

annonshuset.se

MEDARBETARE

I DETTA NUMMER:

Gunhild Arby, Lena

Lidberg, Johan Olsson,

Sten Sture Skaldeman

Linda Holmer, Hannah

Zimmerman.

DESIGN: Semester

Design AB

REPRO: Bildrepro

TRYCK: Alloffset

DISTRIBUTION: OnTime

ISSN 1654-6083

SIS, SWEDISH STANDARDS INSTITUTE

STANDARD MAGAZINE ges ut av SIS, Swedish Standards Institute. Den utkommer fyra gånger per år och är en av förmanerna kopplade till medlemskapet i SIS. SIS huvuduppgift är att driva svenskt deltagande i internationellt standardiseringsarbete så att svenska företag, myndigheter och andra organisationer får möjlighet att påverka innehållet i internationella standarder.

ANVÄNDNINGEN AV STANDARDER syftar till att göra varor och tjänster enklare och säkrare samt att underlätta handel över gränserna. SIS utarbetar standarder inom bl.a. bygg, hälso- och sjukvård, konsumentskydd, tjänster, ledningssystem och miljö.

SIS VERKSAMHET BEDRIVS i en fristående ideell förening med medlemmar från både privat och offentlig sektor och i två aktiebolag: SIS Forum och SIS Förlag. SIS omsatte år 2007 ca 200 miljoner kronor och har 170 anställda.

Åsa Wahlström och Karin Adalberth tar emot priset för Årets författare 2007.

Pris till energiska författare

■ **KARIN ADALBERTH** och Åsa Wahlström blev årets författare 2007 med storsäljaren "Energi-besiktning av byggnader – Flerbostadshus och lokaler". Priset delades ut av Jonas Hallberg vid en sammankomst på SIS i slutet av maj. Jonas Hallberg höll även ett föredrag om "Att skriva är svårare än att läsa". Det var tredje året i rad som årets författarpris delades ut av SIS Förlag.

UTDRAG UR MOTIVERINGEN: "Energianvändningen i byggnader är en av byggsektorns viktigaste miljöfrågor. Med ett direkt

tilltal och en form som signalerar användbarhet har Karin Adalberth och Åsa Wahlström skrivit en bok som är väl anpassad efter ämnet och målgruppen. Boken är en bra representant för SIS bokutgivning och stärker vårt varumärke. Positivt är också kopplingen till standarder inom området."

Syftet är att handleda energiexperter vid framtagning av faktaunderlag till energideklarationer och att handleda vid energibesiktningar av byggnader, flerbostadshus och lokaler.

Ewa Berggren

SIS leder nytt projekt om livsmedelsdata

■ **ETT NYTT PROJEKT** om livsmedelsdata ska starta inom CEN, den europeiska standardiseringsorganisationen. SIS kommer att ha sekretariatet och det blir en svensk ordförande.

– Det är väldigt roligt och betydelsefullt att de svenska företag och organisationer som är med i projektet kommer att få stort inflytande och goda möjligheter att påverka de kommande standarderna, säger Anneli Hagdahl på SIS, sekreterare i CEN-projektet.

Livsmedelsdata används bland annat för konsumentinformation, märkning, forskning och produktutveckling. Genom att

använda ett standardiserat format blir informationsutbytet enklare och datakvaliteten förbättras. En europeisk standard bidrar till att korrekt och jämförbar information används inom EU för till exempel märkning av livsmedel.

– Informationen är viktig för forskare, laboratorier, myndigheter och matvaruindustrin samt naturligtvis vanliga konsumenter, säger Anneli Hagdahl.

Om du är intresserad av att delta eller vill ha mer information om projektet, kontakta Anneli Hagdahl, projektledare SIS, anneli.hagdahl@sis.se, tel: 08-555 520 98.

Aktuellt från SIS Förlag

INNOVATION OCH AFFÄRSUTVECKLING – NY BOK AV BENGT KARLÖF

■ Innovation och affärsutveckling behandlas sällan som faktabaserade affärsprocesser. Tillsammans utgör de dock grunden för all utveckling inom kommersiell och offentlig verksamhet. I boken beskriver Bengt Karlöf utvecklingsdimensionen, d.v.s. konsten att skapa innovationer och driva affärsutveckling. Det är en riskabel del av företaget och ett av bokens syften är att beskriva hur du kan minimera riskerna.

Pris: 495 kr Art nr: 66547

ATT KÖPA NYA OCH BEGAGNADE MASKINER

■ Boken beskriver på ett kortfattat och enkelt sätt det som är viktigast att tänka på då du står i begrepp att köpa ny utrustning. Handboken riktar sig till dig som inte brukar köpa maskiner så ofta. Det finns hänvisningar till var du kan hitta mer information när du är mogen för att fördjupa dig. Boken ska också hjälpa till att beakta de krav, förutom produktionstekniska, som finns från det svenska regelverket angående maskiners utformning

för att undvika olyckor. Det finns hänvisningar till gällande standarder eller information om var de går att hitta. Det finns även en checklista som kan underlätta för dig att komma igång med upprättandet av kravspecifikationer.

Pris: 495 kr Art nr: 66425

BYGGHANDLINGAR 90 DEL 8 – DIGITALA LEVERANSER FÖR BYGG OCH FÖRVALTNING

■ Bygghandlingar 90 Del 8, Digitala leveranser för bygg och förvaltning ersätter tidigare utgåva med titeln Redovisning med CAD. Det förändrade innehållet innebär dels en ut-

vidgning mot övriga delar av bygg- och förvaltningsprocessen, dels att fokus förskjutits från redovisningens visuella uttryck till själva informationsinnehållet. Avsikten är att komplettera den beskrivning av redovisningsformer som behandlas i delarna 1–7 med den underliggande hanteringen av data. Detta för att underlätta ett obrutet informationsflöde mellan olika skeden och mellan olika aktörer, från projektör till slutanvändare.

Pris: 1.795 kr Art nr: 66545

RÄTT STANDARDER VIKTIGA FÖR ERICSSON

■ **ERICSSON KAN INTE** överleva bara med orderblocket. Det blir allt viktigare att kämpa för rätt standardiseringar och mot fel regleringar inom EU.

– Allt förändras fort, om vi sitter på läktaren är vi körda, säger Peter Källberg, Ericssons chefslobbyist.

Enligt honom finns det bra och dålig lobbying. Har man säljhatten på sig hela tiden får man bara ett par möten, sedan är det slut. I stället agerar man tillsammans med konkurrenterna för branschen och då gäller det att få in Ericssonfolk i de rätta grupperna. På Peter Källbergs kontor jobbar de hårt med forskning, standardisering, regleringar och spektrumfrågor – tillräckligt utrymme i etern är en överlevnadsfråga. En viktig fråga för telekombranschen är prissättning på "roaming", alltså priset du betalar för mobilsamtal i andra länder. Där fick EU ned kostnaderna regelvägen. Nu är frågan hur det blir med dataroaming för den kraftigt ökande marknaden för mobilsurfning.

Källa: Dagens Industri

UPPHOVSRÄTTEN FÖR STANDARDER TYDLIGARE OCH ENKLARE

■ **TILLGÄNGLIGHETEN TILL STANDARDER** via Internet är god. Våra kunder kan via sis.se köpa dem dygnet runt. Nu gör vi på SIS reglerna för upphovsrätt tydligare för användare och köpare.

– Vattenmärket, som visar att standarden är unik för kunden, har blivit tydligare, säger Per Norstedt, försäljningschef på SIS Förlag.

– Det blir också enklare för våra kunder att säkerställa att de jobbar med rätt och oförändrad standard, det vill säga att ingen har ändrat i innehållet.

Läs mer i trycksaken "Upphovsrätt och standarder" på www.sis.se/pdf/upphovsratt.pdf

"Jag hoppas kunna öka samarbetet med det offentliga Sverige"

I maj tillträdde Lars-Gunnar Lundh som teknisk chef på SIS. Han efterträder Anders Sköld som har gått i pension.

VAD GÖR MAN SOM TEKNISK CHEF PÅ SIS?

Representerar SIS inom CEN, den europeiska standardiseringsorganisationen och inom ISO, den globala organisationen. Jag sitter med i CEN:s tekniska styrelse där varje medlemsland har en representant. Där bestäms bland annat vilka standardiseringsarbeten som ska startas. Vi behandlar även frågor om röstningsprocedurer och andra formella frågor. På SIS är jag även ansvarig för remissvar, vilka jag utarbetar tillsammans med berörda kollegor.

VAD HAR DU GJORT INNAN?

Jag har gått den så kallade domarbanan inom de allmänna domstolarna, det vill säga i tingsrätt och hovrätt. Jag har även arbetat inom Regeringskansliet på Justitiedepartementet med effektivisering och organisationsstruktur inom domstolsväsendet. Jag har även varit överdirektör på Migrationsverket och rådman på Stockholms tingsrätt.

HUR SER DU PÅ DITT NYA JOBB?

Mycket intressant och lärorikt. Jag lär mig väldigt mycket nytt och tycker det är stimulerande med så många nya, kompetenta medarbetare.

ÄR DET NÅGOT SPECIELLT SOM DU VILL UTVECKLA ELLER BIDRA MED?

Det är svårt att säga på ett så tidigt stadium. Jag känner mig ödmjuk och pratar med kollegor och lyssnar och lär mig mycket. Så småningom kanske vi hittar en del arbetssätt och rutiner som kan förbättras. Jag kan säkert bidra med mina erfarenheter och mitt nätverk från myndighetsvärlden och jag hoppas kunna öppna en del dörrar till nya intressenter inom det offentliga Sverige.

ÄR DET NÅGOT STANDARDISERINGSOMRÅDE SOM LIGGER DIG SÄRSKILT VARMT OM HJÄRTAT?

Ja, att underlätta för funktionshindrade i samhället.

NÄR KOM DU I KONTAKT MED STANDARDISERING FÖRSTA GÅNGEN?

Med cyklar när jag var liten och att de olika tum-angivelserna hänvisade till olika storlekar på cykel. En gång hade jag en cykel som inte följde standard, det gick inte att hitta däck till den.

VAD SER DU FÖR NYTTA OCH LÖNSAMHET MED STANDARDER?

Standarder underlättar vid tillverkning och handel och innebär högre kvalitet. Standarder ger också säkrare och billigare produkter för konsumenterna.

Lovisa Krebs

Lars-Gunnar Lundh, ny teknisk chef på SIS.

FAKTA

LARS-GUNNAR LUNDH

- **UTBILDNING:** Jurist och domare
- **FAMILJ:** Fru och fyra döttrar, 17, 16, 13 och 9 år gamla. Två labradorer.
- **BOR:** I Saltsjö-Boo
- **FRITID:** Golf och gå ut med hundarna
- **DOLD TALANG:** Bra på matlagning

Intresset för socialt ansvarstagande ökar hela tiden. Standarden som tas fram ska kunna fungera som en checklista för organisationer som vill arbeta med sådana frågor.

Socialt ansvarstagande drog publik under Almedalsveckan

■ **UNDER ALMEDALSVECKAN** på Gotland fanns ett flertal seminarier och aktiviteter som tog upp den akutella frågan om organisationers sociala ansvarstagande (CSR). SIS stod värd för ett av dessa och det lockade en engagerad publik från många olika delar av samhället. Många uppskattade att SIS fanns på plats och presenterade arbetet med standarden ISO 26000 och ämnet lockade till diskussion och dialog. Majoriteten av deltagarna instämde i att det finns ett stort behov av standarden, medan några menade att det redan finns konventioner och instrument som tillgodoser behoven av riktlinjer inom området.

– Intresset för de här frågorna ökar hela tiden. Det är viktigt att diskutera vad man menar med begreppet och hur man kan arbeta med socialt ansvar på en konkret nivå i sin egen organisation. Målet är att ta fram ett verktyg för företag och organisationer som vill börja jobba med socialt ansvarstagande. Standarden kommer att

kunna fungera som en ”checklista” som gör att de enskilda organisationerna inte behöver tänka ut allt själva, säger Bengt Rydstedt, projektledare på SIS.

NÅGRA PUNKTER UR PROGRAMMET:

■ **Världens största internationella standardiseringsprojekt** – därför startades arbetet med ISO 26000.

■ **Standardens grundprinciper för socialt ansvarstagande och konkreta åtgärder** som organisationer kan vidta redan idag.

■ **Paneldiskussion om olika mål och hjärtefrågor** med frivilligorganisationer, arbetstagare, hållbarhets- och CSR-expert, konsumenter, företagsrepresentanter, utbildningsväsendet och myndigheter.

PÅ SEMINARIET medverkade bland andra Reino Fridh, Sensus, Sandra Adler, jurist på mänskliga rättigheter hos ECPAT Sverige, Elisabet Ekener

Petersen, hållbarhetsexpert hos WSP Environmental, Maria Sunér Fleming, enhetschef på Svensk Energi, Kerstin Kjellman, utredare på Konsumentverket, Jens Henriksson, internationell sekreterare på Sveriges Konsumenter och Mats Svensson, chef för den internationella enheten på IF Metall. Moderator var Pelle Thörnberg, frilansjournalist.

STANDARDEN baseras på sju grundprinciper som inkluderar ansvar för inverkan på samhälle och miljö, transparens i beslut och aktiviteter som påverkar andra, etiskt beteende samt respekt för lagar, internationella normer och mänskliga rättigheter.

I arbetet med att ta fram standarden deltar 400 experter från 80 nationer, närmare 40 internationella organisationer, bland annat OECD, WHO och Europakommissionen samt flera internationella företag.

För mer information: Bengt Rydstedt, projektledare SIS, tfn 08-555 520 28, bengt.rydstedt@sis.se

FOKUS PÅ INTELLIGENTA OCH HÅLLBARA BYGGNADER

■ **DEN 14 OKTOBER** är det ”World Standard Day”. I år är fokus på byggsektorn och hur internationella standarder kan bidra till hållbar utveckling och nya informationstekniska lösningar.

Den ökande urbana utvecklingen i världen och befolkningsökningen gör att behovet av nybyggnation av alla slag ökar runtom i världen. Byggsektorn har därmed växt till en av de största globala industrierna, med stora konsekvenser för allt som inbegrips i hållbar utveckling; ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Med så mycket på spel, bör principer för hållbarhet kombineras med den ökande efterfrågan på informationsteknologi för intelligenta byggnader för att optimera energianvändning, säkerhet, kommunikation och bekvämlighet. Här fyller internationella standarder som tas fram inom ISO*, IEC* och ITU* en viktig funktion.

Internationella standarder kan hjälpa till att kombinera hållbarhet med intelligenta informationstekniska lösningar, till glädje och nytta för alla boende, konsumenter och de som arbetar inom byggsektorn.

*ISO, den globala standardiseringsorganisationen

IEC, den globala standardiseringsorganisationen inom elektronik

ITU, den globala standardiseringsorganisationen inom telekom

ILLUSTRATION: FREDRIK LEWANDER

”VI ÄR FÖRETAGET TVÄRTOM”

För Skandinaviens största kontorsmöbeltillverkare har standarder alltid haft en viktig roll.

– Standardisering handlar om att upprätthålla en viss nivå på produkterna, till exempel när det gäller säkerhet och ergonomi, säger Henry Jarlsson, koncernchef på Kinnarps.

AR 1942, MITT UNDER andra världskriget, grundade Jarl och Evy Andersson möbelföretaget Kinnarps i Västergötland. Året efter föddes deras son, Henry, som snabbt blev en del av verksamheten.

– Jag var inte gammal när jag började leka med hyvelspån och wellpapprollar. Och på sommarloven fick man hjälpa till i fabriken, berättar Henry Jarlsson, som nu har hunnit bli 65 år och sedan länge är koncernchef för det stadigt expanderande företaget.

VID STARTEN HADE Jarl och Evy två anställda. I dag är Kinnarps det tredje största kontorsmöbelföretaget i Europa, med 2 400 anställda och försäljning i 34 länder. Ett av företagets tidiga uppdrag var att tillverka jalusiskåp till staten, till den myndighet som var föregångare till Försvarets materielverk. Men när samarbetet med försvaret upphörde såg Kinnarps till att ta nya, kreativa grepp. Tillsammans med en arkitekt började Jarl Andersson att ta fram ett komplett sortiment av kontorsmöbler.

– Vi byggde upp en rationell fabrik som kunde ta upp konkurrensen med den mer hantverksmässiga möbelproduktionen, säger Henry Jarlsson.

SJÄLV UTBILDADE HAN SIG till ingenjör och fick på 1960-talet ta hand om de tekniska delarna i familjeföretaget. Ledstjärnan är densamma nu som då: att se trenderna, utveckla de produkter som kunderna vill ha och att satsa på högeffektiva tillverknings- och leveranssystem. För Kinnarps del innebär det att produktionen har behållits i Sverige. Att flytta verksamhet till lågkostnadsländer som till exempel Kina är inget som lockar Henry Jarlsson.

– Vi är företaget ”tvärtom”, summerar han. Vi väljer annorlunda vägar, fast med eftertanke. Går man in för att hitta ett högteknologiskt och materialsnålt arbetssätt är det inga problem att ha sin produktion i Sverige, åtminstone inte för oss.

Henry Jarlsson betonar vikten av att hitta egna innovativa lösningar, i stället för att kopiera andras. ▶

FÖRDELAR MED ATT ENGAGERA SIG I STANDARDISERING

- Det bidrar till att skapa en större marknad, vilket i sin tur främjar tillväxt och lönsamhet för företaget.
- Det är ett sätt att värna om svenska intressen och svenska innovationer på en allt mer global marknad.
- Det bidrar till enhetlighet inom till exempel produktsäkerhet och ergonomi.
- Det bidrar till att upprätthålla "ordning och reda" internt i företaget.
- Det ger företaget möjlighet att påverka utvecklingen i branschen.

- Ett företag som följer mainstream-tänkandet blir ofta lite sämre än mainstream och brukar därmed också ha svårare att tjäna pengar. En annan sak som utmärker Kinnarps är att vi har valt att arbeta med hela kedjan kring våra produkter, från utveckling till produktion och leveranser till slutkunden.

KINNARPS DELTAR AKTIVT sedan många år i det europeiska standardiseringsarbetet. Det övergripande syftet är att Kinnarps vill vara med och skapa en mer enhetlig marknad, där företaget inte behöver tillverka en rad olika möbelmodeller beroende på i vilket land produkten ska säljas.

- Huvudmålet är att vi ska kunna producera enligt samma standard i hela Europa. I dag får vi tillverka mellan två och fyra modeller av det mesta, förklarar Henry Jarlsson.

På 1980-talet satt han själv med i standardiseringsgrupper i bland annat Tyskland. Numera har han flera medarbetare som är intensivt engagerade i de europeiska kommittéerna. Företaget använder sig dels av

ledningssystemen ISO 9000 och ISO 14000, dels av ett antal EN- och EU-normer som till exempel EMAS, EU:s frivilliga miljöstyrnings- och miljörevisionsordning. I anslutning till huvudanläggningen i Kinnarp har företaget ett eget, ackrediterat testlaboratorium.

– För oss handlar standardisering om att upprätthålla en viss nivå på produkterna, till exempel när det gäller säkerhet och ergonomi. Men det handlar också om att arbeta för att provningsmetoderna ska vara så enhetliga som möjligt, säger Henry Jarlsson.

Han tillägger att Kinnarps, precis som bland annat Ikea, ser standardiseringsarbetet som ett sätt att värna om svenska intressen på en alltmer global marknad. Här finns många anor: Sverige var tidigt ute med kvalitetssystemet Möbelfakta, som introducerades av möbelarkitekten Erik Berglund redan på 1970-talet. Samtidigt har svenskar och svenska företag gjort sig kända för att gå i bränschen inom till exempel ergonomi.

– I dag finns det många representanter för olika europeiska institut som vill vara med och ta fram normer och standarder. Därför har det blivit allt viktigare att även vi producenter är med och påverkar utvecklingen i branschen.

HENRY JARLSSON PÅPEKAR att standardisering bidrar till att företagen kan sälja sina produkter på samma villkor på en gemensam marknad. Dessutom ser han standarder som ett styrverktyg som hjälper till att hålla ordning på verksamheten:

– Ju mer vi standardiserar, desto bättre är det för företaget. I förlängningen bidrar standarder till tillväxt och lönsamhet.

Därför tycker han att det är synd att standarder på produkter ofta omgärdas av protektionism och nationella intressen. Han beklagar att det – trots framtagna normer – finns en eftersläpning i det politiska systemet.

– Många länder bygger upp parallella system för att hindra konkurrens. Ofta sker det med hjälp från till exempel myn-

digheter. Utvecklingen har gått framåt de senaste decennierna, men än så länge har EU långt kvar till att bli en enda marknad i det här avseendet, säger Henry Jarlsson.

Hans mål är att Kinnarps ska växa med sju procent per år under en konjunkturcykel. Strategin är att växa i framför allt Europa. Företaget riktar allt mer in sig på helhetslösningar för stora och medelstora kunder. Med hjälp av bland annat arkitekter vill Kinnarps skapa arbetsplatser, entréer och konferensrum som är både funktionella och estetiska.

HÖGT PÅ AGENDAN STÅR även miljötänkandet. Kinnarps har sitt eget leveranssystem, med egna bilar och egna rutiner.

– Produkterna lastas aldrig om från fabrik till slutkund och logistiken bygger på att vi aldrig ska köra en enda kilometer för mycket. Dessutom använder vi inte papper eller plast som emballage, utan filter och täcken som kan återanvändas tusentals gånger.

Text: Lena Lidberg. Foto: Johan Olsson

”Med ett högteknologiskt och materialsnålt sätt är det inga problem att ha sin produktion i Sverige.”

FAKTA

HENRY JARLSSON

Vd och koncernchef på kontorsmöbelföretaget Kinnarps. Ingenjör, har arbetat i företaget sedan 1960-talet. Entreprenör, har även startat egna bolag som till exempel sålt träbriketter.

FÖDD: 1943 i Falköping.

FAMILJ: Gift med Inga. Två döttrar och åtta barnbarn. Den ena dottern arbetar med produktionsteknik på Kinnarps och den andra dotterns man är IT-chef på företaget.

BOR: I hus i Falköping.

FRITID: Är intresserad av samhällsdebatt och historia. Engagerad i vinproduktion i Ungern.

DOLD TALANG: Har trafikflygcertifikat och extraknäcker ibland som flygkapten.

FAKTA

KINNARPS

BAKGRUND: Bildades 1942 av Jarl och Evy Andersson.

VERKSAMHET: Skandinavien ledande kontorsmöbeltillverkare. Levererar helhetslösningar när det gäller inredning för kontor och offentlig miljö.

FINNS I: Huvudkontor i Kinnarp. Produktionsanläggningar i Kinnarp, Jönköping, Skillingaryd, Tranås och Vinslöv. Försäljningsverksamhet i 34 länder.

OMSÄTTNING: Cirka 4 miljarder kronor per år.

ANSTÄLLDA: Cirka 2 400.

HEMSIDA: www.kinnarps.se

NU ÄR HÖG TID ATT

”Fönster som alltid är rena, husfärg som inte går att klottra på och paraplyer som aldrig blir blöta är exempel på vad nanoforskning kan leda till.”

HOPPA PÅ NANO-TÅGET

Internationellt har nanoteknikutvecklingen och debatten om dess fantastiska möjligheter och befarade miljörisker pågått i flera år. Sverige vaknade sent, men allt fler vill nu vara med på nanotåget. I vintras startade också ett svenskt standardiseringsarbete.

LISA EKSTIG, HANDLÄGGARE PÅ Plast- och kemiföretagen, är ordförande för SIS standardiseringsprojekt inom nanoteknik. Hon hoppas kunna påverka kommande europeiska och globala standarder så att de blir användbara för hennes branschmedlemmar.

- Vi har inte arbetat med frågan så länge, men nanotekniken utvecklas väldigt snabbt nu. Internationella standarder skulle underlätta. Parallellt med produktutvecklingen behövs också metoder för att bedöma hälso- och miljöfarlighet. Det är viktigt för produktsäkerheten.

SUPERSTARKA OCH LÄTTA MATERIAL och produkter förutspås inom den hajpade tekniken. Minimal elektronik och resurssnål produktion väntar runt hörnet. Nanoteknik handlar om att utnyttja partiklar eller strukturer på nanonivå, en miljarddels meter. Så små ting får helt nya egenskaper, och tekniken förväntas bli till ovärderlig nytta inom oräkneliga områden,

Samtidigt visar ny forskning att de pyttesmå nanopartiklarna kan sprida sig okontrollerat och skada både människa och miljö.

DET SENASTE ÅRETS SVENSKA DEBATT - inte minst Kemikalieinspektionens utspel hösten 2007 - har fokuserat på riskerna. KemI varnade för bristande kunskap om miljö- och hälsofarlighet och föreslog en svensk strategi för nanoteknik, där forskning om riskerna ska ingå. Andra länder, exempelvis Danmark och Storbritannien, har

kommit längre inom såväl riskforskning som produktutveckling. Internationella standardiseringsprojekt har pågått sedan 2005. I höst startar ett nytt europeiskt standardiseringsarbete inom fotokatalysteknik. Denna teknik bygger på nanoteknologi med applikationer inom reningsteknik och självrenande ytor.

- Vi är lite efter när det gäller nanoteknik. Vi har inte haft någon nationell handlingsplan inom området, men vi bör vara med på det tåget, säger Lisa Ekstig och efterlyser samtidigt en bredare diskussion.

- Nanotekniken innebär ju sådana enorma möjligheter. Till exempel effektivare sol- och bränsleceller, lättare bilar, energibesparande hus. Det vore positivt om det blev lite mer fokus på sånt.

JOHAN ANGENETE, TEKNISK CHEF på företaget Nanofactory Instruments, är inne på samma linje. Företaget är ett avknoppat forskningsprojekt från Chalmers som utvecklar mätinstrument för att studera nanomaterial. Miljö- och hälsodebatten kring dessa är på gränsen till uttjånad, tycker Johan Angenete, som även har deltar i SIS standardiseringsprojekt inom nanoteknik.

Minst lika viktigt är att få redskap att bedöma vad det är man köper, anser han. Även myndigheter och lagstiftare måste ha tydliga begrepp att jobba med.

- Ett av de nya amerikanska stridsplanen har en hel vingbalk som innehåller kolnanorör. De har förstärkt plasten så

att det blir en sorts armering. Den tekniken skulle man också kunna använda för att förstärka till exempel däck. Då är det enormt viktigt för industrin att veta att man får det man förväntar sig.

DE BLIVANDE STANDARDERNA ska klargöra begrepp, till exempel vad som menas med nanopartiklar eller strukturer. Därtill ska olika mätmetoder tas fram, bland annat för att testa produkternas egenskaper och deras miljö- och hälsofarlighet.

Johan Angenete vill inte förringa oron. Han tror att konsumentpåtryckningar så småningom kommer att tvinga fram en märkning av produkter som innehåller nanopartiklar. Personligen skulle han dock föredra en mer allmän märkning, en som visar att produkten inte är farlig.

- Det är ett komplext fält att ta tag i. Framöver kommer det att behövas hundratals, kanske tusentals standarder. Och arbetet försvåras av att produktutvecklingen går så fort.

Text: Gunhild Arby Illustration: Linda Holmer

FAKTA

NANOTEKNOLOGI är ett samlingsbegrepp för forskning, produktion och tillämpning av material och system som använder sig av supersmå byggstenar.

MINST ETT TJUGOTAL INTERNATIONELLA standardiseringsprojekt för nanoteknik pågår inom ISO och CEN. Första standarden väntas i höst. I det svenska spegelprojektet ingår representanter från universitet, företag och organisationer.

MÅLGRUPPER SOM BERÖRS: Högteknologisk industri, kunskapsintensiva företag, högskolor, universitet, myndigheter och lagstiftare samt konsumenter.

FÖR MER INFORMATION: Maria Karlsson, projektledare SIS, 08-555 521 78, maria.karlsson@sis.se

Hon brinner för människans mekanik

För ett år sedan tog Lotta Jakobsson över rollen som ordförande både för den svenska och den internationella kommittén för Barnsäkerhet i bil. Så när intervjun görs har hon ett år som ordförande att se tillbaka på.

DET ÄR SÅ KLART att det har varit en resa. Till att börja med handlade det om något så konkret som att lära mig namnen på alla i Iso-gruppen på kort tid. Jag har tvingats ta tag i saker som jag inte jobbar med dagligen och på så sätt breddat mig inom barnsäkerhetsområdet. Och jag har fått ett mycket större nätverk. Det säger Lotta Jakobsson och fortsätter:

– Arbetet i den svenska gruppen skiljer sig en hel del från det i den internationella. En viktig uppgift för svenska kommittén är att inom ramarna för projektet ”Bakåtvänt är rättvänt” sprida de svenska rekommendationerna att barn under fyra år ska åka bakåtvänt i bilen.

– ”The Nordic way” brukar man prata om, men egentligen är det ”the Swedish way” för även i Norge och Danmark vänder de barnen tidigt. På det området är vi helt unika.

SOM TEKNISK SPECIALIST på Volvo Personvagnars bilsäkerhetscentrum forskar Lotta Jakobsson till vardags om hur bilsäkerheten kan förbättras.

– Min huvudsakliga utmaning på jobbet är att lära mig mer om hur människan fungerar i en bil och hur vi kan utnyttja den kunskapen till att öka säkerheten. Men mitt jobb handlar också om att se till att produkter används på rätt sätt och försöka påverka standarder och lagstiftning.

I grunden är hon civilingenjör i maskin-

teknik med specialisering på biomekanik, som är människans mekanik. Hon började jobba på Volvo som 22-åring efter att ha avslutat sina studier på Chalmers. År 2004 doktoretrade hon i trafiksäkerhet.

– Jag har haft ett brinnande intresse för det här området sedan studieåren och under tiden jag jobbat på Volvo har jag fortsatt att specialisera mig. Det är spännande som ingenjör att jobba med människan på det sättet – vi är ju också mekaniska konstruktioner.

STANDARDER INGÅR I Lotta Jakobssons yrke på flera sätt. Hon tar som exempel att hennes kollegor på Volvo använder standarder för provningsmetoder för att utföra säkerhetstest på rätt sätt. Men hon ser också att standarder betyder mycket för att öka bilsäkerheten internationellt.

– Standarder kan både möjliggöra och förhindra. Standardiseringen möjliggör att alla länder får tillgång till samma säkerhetsnivå. I Kina, till exempel, där man nyligen har börjat arbeta med säkerhetsfrågor kan man med hjälp av befintliga standarder gå från låg till hög säkerhetsnivå på kort tid. Standarder kan också fungera som ett påtryckningsmedel när vi vill försöka påverka lagstiftningen i något land. Det ger tyngd att kunna visa att vi kommit överens internationellt.

– Men om ett land har en dålig standard, för till exempel provningsmetoder, kan

det förhindra att en i grunden bra och säker bilbarnstol får godkänt. Det är därför det är så viktigt att försöka påverka det internationella standardiseringsarbetet.

ATT VARA ORDFÖRANDE för en av siss kommittéer jämför hon till viss del med att leda forskningsgrupper, något hon ofta gör i sitt arbete.

– Som ordförande får man axla rollen att tänka framåt och större. Det är viktigt att ha en bra överblick. Jag kan inte alla detaljer, men jag har tillräckligt med kunskap för att leda diskussionen vidare. Min viktigaste roll som ordförande tycker jag är att vara alert och se till att vi inte går miste om en potentiellt givande diskussion.

Text: Hannah Zimmerman

FAKTA

LOTTA JAKOBSSON

YRKE: Säkerhetsspecialist på Volvo Personvagnar

ÅLDER: 41 år

FAMILJ: Man, två barn och hundar

BOR: I Gråbo utanför Göteborg

FRITID: Familjen, hundarna, lantstället i Bohuslän (Ljungskile) och friluftsliv

BIL: Nya Volvo V70

nya PERSPEKTIV

Tidskriften Perspektiv har funnits sedan 1989 och grundidén är den samma nu som då:

Perspektiv står för gedigen kunskap om och praktisk nytta av ledningssystem. Vi tar avstamp i standarder men har modet att gå utanför ramarna. Vårt mål är att ge våra läsare ett vidare perspektiv.

Nu vill vi göra Perspektiv ännu bättre och förenkla för dig som

läsare. Från och med september har tidningen en ny grafisk form. Innehållet är i grunden det samma med fördjupning, viktig kunskap och många praktiska exempel. Och kanske några nya perspektiv...

Vi hoppas att både du som varit prenumerant länge, och du som är ny tillkommen i läsekretsen kommer att bli nöjd. Hör gärna av dig med synpunkter och idéer.

Elisabet Wahlman
Ansvarig utgivare och vd
SIS Forum AB
perspektiv@sis.se
08-55 55 22 11

När människor rör sig i närheten känner vi oss trygga. Därför bör staden utformas så att människor lockas att gå ut i den.

Tryggare städer genom smart planering

Ska vi beivra brott genom att bygga stadsdelar som ser ut som fästningar? Eller ska vi bygga ett samhälle där människor rör sig och där öppenhet och insyn gör det svårt för brottslingar att agera? Nu kommer en ny standard som ska hjälpa till att göra stadsmiljön tryggare.

JAG FÖRORDAR DEN SENARE lösningen, säger Gerd Cruse Sondén, arkitekt vid Göteborgs Stad och verksam i den brottsförebyggande verksamheten "Tryggare och mänskligare Göteborg".

Gerd Cruse Sondén är en varm anhängare av brottsförebyggande arbete, med betoning på förebyggande. När man ska utforma ett samhälle som minskar risken för brott måste man agera tidigt i processen. Men man måste också ha klart för sig vad det är för en stad man vill ha.

- Det finns stora risker med att tänka för defensivt och mest vara inriktad på skydd, säger Gerd. Vem vill leva instängd i en fästning? Jag menar att öppenhet, insyn och mänsklig aktivitet är bättre skydd än slutenhet, kameror och gallergrindar. Det är viktigt att alltid ha den balansen i bakhuvudet.

- En grundtanke i den nya standarden är att skapa trygghet, kommenterar Gerd.

Det är först när andra människor rör sig i närheten som vi känner oss trygga. Därför bör vi utforma staden så att människor lockas att gå ut i den.

VAD OMFATTAR STANDARDEN?

Den nya standarden har väldigt många infallsvinklar, från skalskydd och förhindrande av flykt med stöldgods, till hur man bygger ett samhälle där människor vill och vågar röra sig. Mycket handlar om att göra stråken trafikerade och att bygga bort barriärer, prång och mörka partier.

- Det finns barriärer av många slag, sä-

ger Gerd. En stor motorväg med en lång gångtunnel under är en barriär. Bygger vi en upplyst viadukt över motorvägen blir det tryggare för människor att passera.

FÖR ATT EN BROTTSFÖREBYGGANDE stadsplanering ska bli värd namnet måste många olika grupper delta i arbetet, alltifrån arkitekter och byggherrar till kommunala förvaltningar, företag och polis. Standarden poängterar också vikten av att engagera medborgare och lokala påtryckningsgrupper i arbetet.

- Vi måste ha en dialog, kommenterar Gerd. Vi måste ha samtal, öppenhet och avvägningar. Att planera en trygg och människovänlig stad är oerhört komplicerat och det kan inte göras från ett elfenbens-torn.

Gerd Cruse Sondén har själv dragit sitt strå till stacken genom att organisera så kallade Trygghetsvandringar i Göteborgs

”Öppenhet, insyn och mänsklig aktivitet är bättre skydd än slutenhet, kameror och gallergrindar.”

GERD CRUSE SONDÉN

förorter. I dessa vandringar deltar människor som bor och använder området, tillsammans med aktörer som ansvarar för olika delar av den fysiska miljön.

– Jag började med detta för många år sedan, långt innan jag blev engagerad i standardiseringsarbetet, säger Gerd. Men de tankar som ligger bakom mina Trygghetsvandringar genomsyrar också den nu aktuella standarden.

GÅR DET VERKLIGEN ATT FÖREBYGGA BROTT GENOM BYGGANDE?

– Det går till viss grad. Genom att bygga mindre parkeringsplatser med god insyn har man lyckats minska bilinbrotten. Man har också lyckats bygga entréer och källarförråd som gör det svårare för brottslingar att agera. Men den stora frågan är hur man ska utforma utemiljöerna så att vi får ett samhälle som människor vill och vågar röra sig i.

GÅR DET ATT RÄKNA HEM

SMART STADSPLANERING EKONOMISKT?

– Det går alldeles utmärkt. En inbjudande och mänsklig stadsplanering kostar inte mer än en steril och omänsklig. Kan vi genom stadsplanering minska brottsligheten så sparar vi alltså pengar.

”Förhoppningsvis ska den nya standarden leda till boendemiljöer där invånarna upplever trygghet och där brottsligheten är låg.”

ERIK GEETE

Projektet brottsförebyggande stadsplanering har pågått inom CEN sedan några år tillbaka. För några månader sedan blev slutdokumentet färdigt. Erik Geete är ansvarig för bygg- och anläggningsstandardisering vid SIS och projektledare för brottsförebyggande standardisering, SIS/TK 208. Han säger:

– Nu är standarden översatt till svenska och den kommer även ut som en guide i september. Förhoppningsvis ska den nya standarden leda till boendemiljöer där invånarna upplever trygghet och där brottsligheten är låg.

– Guiden inleds med några texter som skrivits av svenska experter. I övrigt innehåller den standarden ”Brottsförebyggande stadsplanering” samt en terminologistandard som definierar alla uttryck som används. Tanken är att det ska bli en praktiskt användbar guide för alla som vill öka tryggheten i vår boendemiljö.

Den nya guiden innebär inte att standardiseringsarbetet är avslutat. När det gäller brottsprevention vid byggnaders utformning har man klarat av bostäder, kontor och butiker. Nu tar man sig an bensinstationer och skolor. En separat arbetsgrupp har inlett arbetet med att utforma regler som skyddar kollektivtrafiken mot brott.

Erik Geete:

– Vi har gott om arbetsuppgifter under de närmaste åren och vi välkomnar nya deltagare i SIS/TK 208. Den som vill vara med och påverka processen kan ta kontakt med SIS. Det finns särskilt stora möjligheter att få gehör för sina synpunkter när det gäller de nystartade projekten; bensinstationer, skolor och kollektivtrafik.

IDAG HAR SIS/TK 208 deltagare från bland annat Boverket, Göteborgs stad och Svensk bensinhandel. Brottsförebyggande rådet och Rikspolisstyrelsen deltar inte i arbetet.

– De skulle säkert kunna tillföra värdefull sakkunskap, säger Erik Geete. Vi skulle också gärna se en representant för den landbundna kollektivtrafiken, eftersom vi nu ska utforma brottsförebyggande förslag när det gäller kollektiva

landtransporter samt stationer och hållplatser för dessa.

Sten Sture Skaldeman

FAKTA

STANDARDEN HETER ”Brottsförebyggande stadsplanering” och arbetet bedrivs i SIS tekniska kommitté ”Brottsförebyggande genom stadsplanering och byggnadsutformning”, SIS/TK 208.

Standarderna som utgör den nya guiden från SIS är europeiska och heter SS-EN 14383-1 ”Brottsförebyggande genom stadsplanering och byggnadsutformning – Del 1: Terminologi” resp. SIS-CEN/TR 14383-2 ”Brottsförebyggande genom stadsplanering och byggnadsutformning – Del 2: Stadsplanering”.

För mer information: Erik Geete, 08-555 521 27, erik.geete@sis.se

5 frågor...

... till Elisabet Wahlman som driver ett SIDA-finansierat projekt för att förbättra kondomprovningen i Afrika.

1. VARFÖR ÄR PROJEKTET VIKTIGT?

Kondomanvändningen har ökat i Afrika tack vare informationsskampanjer, men det finns ett stort problem med att kondomer av dålig kvalitet kommer in på den afrikanska marknaden. Det kan ha förödande konsekvenser för förtroendet för kondomer – både som skydd mot sjukdomar och som preventivmedel.

2. VAD KAN SIS BIDRA MED?

Vi arbetar för att förhindra att kondomer av dålig kvalitet kommer in i Afrika genom att låra deltagarna på våra kurser hur de kan bygga upp en effektiv kvalitetskontroll av kondomer. Detta inkluderar hur de kan tillämpa den internationella standarden för kondomprovning och andra internationella krav.

3. I MAJ VAR NI I ETIOPIEN – VAD GJORDE NI DÄR?

Vi arbetade fram projektplaner för hur länderna kan samarbeta regionalt kring kvalitetsprovningen. På så sätt går det att etablera en struktur kring kvalitetsprovning som utnyttjar ländernas resurser så effektivt som möjligt.

4. VAD HAR NI ÅSTADKOMMIT HITINTILLS?

Vi har genomfört tre kursomgångar i Afrika och en i Sverige med 52 deltagare från tull, hälso- ministerier, provningsinstitut och standardiseringsorganisationer i 20 afrikanska länder. Vi har tagit fram nationella och regionala projektplaner för hur länderna kan arbeta och samarbeta kring kvalitetsprovningen. Detta är ett viktigt steg mot att börja arbeta med förbättrad kvalitetsprovning i praktiken.

5. VAD KOMMER ATT HÄNDA FRAMÖVER?

Vi hoppas kunna förverkliga några av de projektplaner vi har arbetat fram. Vissa regionala samarbeten i mindre skala har redan kommit igång av sig själva. Men när det gäller att bygga upp en gemensam arbetsstruktur och kontrollmekanism så behövs fortsatt bistånd och andra resurser.

Text: Hannah Zimmerman

SIS i media

Under försommaren uppmärksammade media bland annat att SIS leder ett nytt internationellt trafiksäkerhetsprojekt, att en ny europeisk arbetsgrupp ska enas om minimikrav för energitjänster, att nya grafiska symboler för publik information tagits fram i samarbete med Hjälpmedelsinstitutet och att en ny energiklassning av byggnader är på gång.

"Om tre, fyra år kan vi ha en internationell standard för trafiksäkerhet, liknande dagens ISO 9001 och ISO 14001 som används för att leda kvalitets- och miljöarbete.(...) Projektet drivs av SIS, Swedish Standards Institute.

– Förbättringsarbetet kan innefatta alltifrån hur vägar byggs till trafikmiljön kring skolor och beteende hos förare i yrkestrafiken, säger Marcus Ihre, projektledare och sekreterare i projektkommittén."

DAGENS NYHETER

"Efterfrågan på tjänster som syftar till energieffektivisering ökar hela tiden. Men än så länge finns en stor kunskapsbrist på området. Nu ska en europeisk arbetsgrupp enas om vilka minimikrav som ska kunna ställas på tjänsterna. Sverige medverkar genom SIS, Swedish Standards Institute."

FASTIGHETSTIDNINGEN

"33 nya informationssymboler ska guida svenskarna till exempelvis kultur, sport och offentliga inrättningar. Projektet

Bildsymboler för många fler, är ett nationellt utvecklings- och standardiseringsprojekt för ökad tillgänglighet som har finansierats av Allmänna arvsfonden. Symbolerna är framtagna av John Jacobson på uppdrag av Hjälpmedelsinstitutet och Swedish Standards Institute."

SYDSVENSKAN

"Swedish Standards Institute ska ta fram en standard för energiklassning av byggnader.

– Med den nya energiklassningen kommer byggnader få

en tydlig märkning från A till E, likt den märkning som finns på kylskåp. Vi hoppas att märkningen ska vara en drivkraft att bygga och välja energisnålare byggnader, säger Åsa Wahlström, projektledare på Chalmers, i ett uttalande."

BYGGVÄRLDEN

Social Responsibility Day

En endagskonferens om socialt ansvarstagande, företagsamhet och samhällsutveckling

På Social Responsibility Day den 19 november får du:

- Presentation av ISO 26000 Guidance on Social Responsibility från experterna i projektet.
- Veta hur du kan kombinera ISO 26000 och CSR-initiativ såsom GRI och Global Compact.
- Lyssna till inspirerande föredragshållare
- Konkreta exempel på hur du framgångsrikt kan arbeta med socialt ansvarstagande och standarden redan nu!
- Träffa människor som liksom du arbetar med sociala ansvars- och rättvisefrågor

En ny global standard för socialt ansvarstagande växer fram

Vad innehåller den? Hur har den tagits fram? Hur kan man använda den? För vilka är den?

Tid: 19 november 2008, kl. 08.00 - 19.00

Plats: Hotell Rival (Mariatorget), Stockholm

Begränsat antal platser!

Anmäl dig här: www.srday.se

MiljöAktuellt

Innovation och affärsutveckling -

en NY bok av Bengt Karlöf!

Innovation och affärsutveckling behandlas sällan som faktabaserade affärsprocesser. Men tillsammans utgör de grunden för all utveckling inom kommersiell och offentlig verksamhet.

I boken beskriver Bengt Karlöf utvecklingsdimensionen, d.v.s. konsten att skapa innovationer och driva affärsutveckling. Det är en riskabel del av företagandet och ett av bokens syften är att beskriva hur du kan minimera riskerna.

Köp boken redan idag på
www.sis.se/e-butiken

Pris: 495 kr

Moms och frakt tillkommer.

Där kunskap är standard

SIS Förlag AB: Telefon: 08-555 523 10, Fax: 08-555 523 11, E-post: sis.sales@sis.se, www.sis.se

SIS

SIS FÖRLAG

SIS INSIDE

De här sidorna riktar sig till dig som är aktiv deltagare inom standardiseringen. Vi vill förmedla konkreta och användbara råd och verktyg som gör ditt arbete i projekt och arbetsgrupper mer effektivt, vare sig du sitter med i en svensk eller internationell grupp.

NYA MEDLEMMAR 13 MAJ–19 AUGUSTI 2008

- AB Ph Nederman & Co
- Animex Plast AB
- Appro AB
- Benders Sverige AB
- CE Johansson AB
- Clas Ohlson AB
- Cykelfrämjandet
- Econova Energy AB
- eGain Sweden AB
- Elless Water Saving System AB
- FM Trading Sweden AB
- Gebo Snickerier AB
- Glafo
- Honeywell AB
- Högsolan i Borås
- Hörsejtjänst i Skåne AB
- Jensen Protect AB
- Lantbrukarnas Ekonomi AB, LEAB
- LGC Standards AB
- Miljörevisorer i Sverige
- Norra Vadsbo Bygg AB
- Robot System Products In Scandinavia AB
- Sala Fallskyddsteknik AB
- SAMC Konsultservice AB
- Senab AB
- SKOV A/S
- STAF
- Starka Betongindustrier KB
- St:Eriks AB
- Södermanlads Läns Landsting

Sökt på sis.se

■ Här följer en lista på de tio mest sökta begreppen på sis.se under sommaren:

1. ISO 9001
2. ISO
3. ISO 14001
4. Eurokoder
5. SS (Svensk standard)
6. Symboler
7. Stål
8. Handbok
9. SS 21053 (Area och volym för husbyggnader – Terminologi och mätregler)
10. Bygghandlingar 90

Den vanligaste orsaken till att vi upplever andra människor som besvärliga är att de inte beter sig som vi själva skulle ha gjort. Det påstår Annika R. Malmberg, en av Sveriges ledande inspiratörer inom ledarskaps- och samarbetsfrågor.

ENLIGT ANNIKA R. MALMBERG styrs vårt agerande av de grundläggande behov som finns hos alla människor. Det handlar om trygghet, samhörighet, att få känna oss viktiga och att vi vill utvecklas.

VI OBSERVERAR beteenden hos andra och drar slutsatser, men oftast försöker vi förstå och förklara beteenden genom att referera till hur vi själva skulle ha reagerat. Det leder ofta till missförstånd och onödiga konflikter. Men det finns förhållningssätt som leder till ökat samförstånd. Annika R. Malmberg utvecklar:

– Jag kan inte ändra på andra personer men om jag lär mig anpassa mig och stilväxla, så kan jag locka fram andra sidor och plötsligt nå fram till en person som jag tidigare ansett vara ”omöjlig”. Tänk om flera lade ned samma energi på att lära sig leva med sina olikheter istället för att försöka göra dem till sina likheter. Livet var aldrig menat att bli ett krig.

ALLA MÄNNISKOR HAR olika stilar, det vill säga olika sätt att hantera olika givna situationer. En del är snabba och handlingskraftiga, andra vill analysera och tänka igenom grundligt. En del är kreativa och

spontana, andra avvaktande och reflekterande. Det betyder att det aldrig finns ett enda givet sätt att hantera en viss situation, bara en mängd olika upplevelser av samma situation.

SITUATIONER SOM VI UPPLEVER som hotfulla mot ett eller flera av våra behov skapar olust. Krafterna koncentreras på att eliminera hotet och olustkänslan. Situationen utlöser en eller flera reaktioner, så kallade försvarsmekanismer, som ofta är väldigt energikrävande. På kort sikt fungerar de som ett skydd. Men på längre sikt kan de göra oss nedstämda och kraftlösa. De skapar även konflikter med omgivningen.

NÄR NÅGON BLIR HOTAD är det vanligt med motattack. Det är inte säkert att den andre personen förstår att det här är ett omedvetet försvarsbeteende, utan de blir arga på riktigt och så är cirkusen igång. Det är oftast så gräl startar, menar Annika R. Malmberg.

HÄR ÄR ANNIKA R. MALMBERGS BÄSTA TIPS FÖR ATT HANTERA "BESVÄRLIGA" MÄNNISKOR OCH SITUATIONER:

■ UNDIK KOLLISIONER.

Gå inte i konfrontation, debattera inte. Lyssna och förstå först, sedan kan du själv göra dig förstådd.

■ FÖRSTÄRK ANDRAS SJÄLVBILD.

Låt dem känna sig betydelsefulla. Be om råd och tips.

■ GE MÄNNISKOR RÄTT

ATT VARA ANNORLUNDA.

Tänk på det när du känner lust att argumentera.

■ TÄNK PÅ ATT MÄNNISKOR

SÄLLAN SÅRAR MEDVETET.

De försöker bara framhäva sitt ego eller lösa sina egna problem. Ibland råkar vi bara komma i vägen. Konfrontationen minskar om du avstår från att visa att du blivit sårad.

■ VAR EN GOD LYSSNARE.

Men "belöna inte skitsnack" genom att lyssna på den som talar illa om andra. Be dem istället ta upp sin kritik med den det berör.

■ VAR GLAD ÖVER

ATT FÅ TRÄFFA ANDRA MÄNNISKOR.

Hälsa öppet och hjärtligt.

Peter Stjernström

NYA ANSIKTEN

■ BIRGITTA KARLSSON,

Sandvik Coromant, Stockholm, är ny ordförande för Pulvermetallurgi, SIS/TK 133. Birgitta Karlsson ansvarar för kvalitetssäkring och ledningssystem inom Sandvik Tooling. Birgitta är utbildad materialingenjör och har en lång erfarenhet inom hårdmetallområdet från arbetet inom Sandvik Hard Materials och Sandvik Coromant sedan början på 80-talet. För 15 år sedan blev Birgitta chef för kemiska laboratoriet och då började hon även att arbeta med standardiseringsfrågor globalt. I sin roll som kvalitetschef är standardisering ett viktigt arbetsområde.

■ SIXTEN BJÖRKLUND är ny

ordförande för Ledningssystem för IT-tjänster, SIS/TK 303/AG 2. Sixten Björklund representerar föreningen itSMF Sweden i arbetet och arbetar till vardags på företaget Sentensia Q i Solna. Arbetsgruppen ansvarar för den svenska delen av att utveckla standarden ISO 20000 för ledningssystem för IT-tjänster samt den nya ISO-standarderna för ICT Governance.

■ SAMIR REDHA är ny

projektledare på SIS på avdelningen för Bygg och anläggning, betongområdet. Samir Redha kommer närmast från Vägverkets huvudkontor i Borlänge där han har arbetat med bro- och tunnelfrågor.

Samir är civilingenjör med examen från KTH och inriktning mot väg- och vattenbyggnad.

■ JAN APELGREN är ny

projektledare på SIS avdelning Bygg och anläggning inom vägmateriell, geoteknik, tätskikt, golvbeläggningar och tillgänglighet. Jan Apelgren kommer närmast från Vägverket i Stockholm där han som regionarkitekt har svarat för gestaltungsprogram i vägbyggnadsprojekt. Jan är landskapsarkitekt med examen från SLU.

■ BJÖRN ADOLFSSON, Bo-

verket, är vald till ny ordförande för Fysisk planering, SIS/TK 501. Björn Adolfs-son är arkitekt och anställd som expert på Boverkets planerhet i Karlskrona. Där ansvarar han för verksamheten "Digital detaljplaneprocess". Tidigare har Björn Adolfs-son bland annat varit verksam som anställd och delägare på olika arkitektkontor, anställd som kommunarkitekt i Markaryd och planhandläggare på Länsstyrelsen i Kalmar.

■ TORBJÖRN HÖRNFELDT är

sedan april i år ny ordförande i Dokumentation, SIS/TK 321. Torbjörn Hörnfeldt är i grunden systemvetare och arbetar som enhetschef för enheten utveckling och e-förvaltning inom tillsynsavdelningen, Riksarkivet i Marieberg, Stockholm.

Prova SIS Conference Center du också!

■ Du som är SIS-medlem och kund kan hyra konferensrum i SIS Conference Center. Vi har mycket konkurrenskraftiga priser jämfört med motsvarande lokaler i Stockholms city och vi har dokumenterat nöjda besökare. Som medlem och kund har du dessutom 10% rabatt.

Välkommen att kontakta oss, SIS Conference Center, Sankt Paulsgatan 6, tel: 08-555 521 01 eller konferens@sis.se

Hur vill du beskriva nyttan av standardisering?

HASSE ERIKSSON

■ INGEMAR SKOGÖ

Generaldirektör Vägverket

– Standardisering är viktig för att storskaligt kunna introducera nya lösningar till nytta för medborgare och näringsliv. Om internationella standarder används får vi också ta del av internationellt kunnande. Introduktion av nya svenska lösningar i internationella standarder underlättar svensk export. Vår leverantörsmarknad breddas genom standardisering, med större konkurrens och lägre kostnader som följd.

■ HELENA LINDBERG

Generaldirektör för Räddningsverket och Krisberedskapsmyndigheten

– Internationella överenskommelser på standardiseringsområdet är av stor betydelse för stärkt samhällsskydd och god beredskap. Det gäller allt, från övergripande frågor som kontinuitetsplanering, informationsdelning, informations-säkerhet och interoperabilitet till vardagsnära frågor som elsäkerhet. Standarder bidrar till en säkrare vardag, klokare användning av resurser och till en gemensam syn på problem och lösningar.

URBAN ORZOLEK

■ MIKAEL SJÖBERG

Generaldirektör Arbetsmiljöverket

– Från min horisont handlar det i första hand om säkerhets- och hälsoaspekter. Men även konkurrensneutralitet är viktigt. Man ska inte kunna konkurrera genom att använda billiga och farliga maskiner. Bra tekniska standarder bidrar till bättre arbetsmiljö. Men alla standarder är inte bra. Det finns internationella standarder, där brukarintresset och därmed säkerheten fått stå tillbaka. Alltså måste arbetet med att förbättra standarder fortsätta.

■ GUNNAR LARSSON

Generaldirektör Konsumentverket

– Standarder gör livet enklare och säkrare för alla, inte minst för konsumenterna. De säkerhetskrav som ställs i standarderna underlättar för att bedöma om en vara eller tjänst är säker. Standarder gör dessutom att varor och tjänster blir mer tillgängliga samt underlättar handel över gränser, vilket bidrar till en ökad konkurrens som till sist gynnar konsumenterna.

Aktuella utbildningar

BYGG OCH ANLÄGGNING

■ Mätning och terrängmodeller – vad säger nya SIS/TS och AMA anläggning?

Utbildning för dig som utformar tekniska krav och föreskrifter för projektering och byggande av anläggningsobjekt. Det är viktigt att känna till, förstå och kunna använda de nya dokumenten som kommit om byggmätning. Du kan välja att gå en eller två dagar. **24–25 nov, Stockholm**

■ Introduktion till Eurokoder – vad innebär det nya regelverket?

Många vill lära sig om Eurokoder och under oktober månad arrangerar SIS och Boverket ytterligare en introduktionskurs i Eurokoder. Där går vi igenom de nyheter och förändringar som de nya reglerna innebär för dig och din organisation. **8 okt, Göteborg**

KONSTRUKTION OCH TILLVERKNING

■ Nya utrustningskrav på pannanläggningar – hur du uppfyller EU-direktiv

Gamla normer och anvisningar som ångpannenormer, varm- och hetvattenanvisningar, fastbränsleanvisningar med flera uppfyller i vissa delar inte de krav på säkerhet och utrustning som ställs i EU:s direktiv. Du får lära dig de nya utrustningskraven och även ta del av en ny svensk vägledningsserie som kommer att ersätta gamla normer och anvisningar. **14 okt, Stockholm**

LEDNINGSSYSTEM

■ SIS Informationssäkerhetsakademi

Nytt utbildningsprogram för dig som ansvarar, påverkar eller medverkar till verksamhetens informationssäkerhet.

Utbildningen är indelad i tre nivåer: bas, fördjupning och expert. Du får genom kursen också tillgång till kompetensen hos de experter från företag, myndigheter och andra organisationer som arbetar fram ISO 27000-seriens standarder. **Basblock I 17–19 sep, Stockholm, Basblock II 24–26 sep, Stockholm**

■ Ledningssystem för arbetsmiljö – fördjupning

Denna kurs vänder sig till dig som vill ha fördjupad kunskap i ledningssystem för arbetsmiljö som uppfyller kraven i standarden OHSAS 18001 och i föreskriften AFS 2001:1. Kursen ger en god grund för att kunna skapa ett ledningssystem för den egna verksamheten och hur integrering med andra områden för ledningssystem kan se ut. **14–15 okt, Stockholm**

MEDICINSK TEKNIK

■ Intern revision för medicintekniska verksamheter – ISO 13485:2003

Du lär dig intern revision som förbättringsverktyg och den grundläggande revisionsmetodiken. Du får också en övergripande genomgång av de krav som ställs på medicintekniska verksamheter i regelverk och i standarden ISO 13485:2003 – som måste verifieras i samband med den interna revisionen. **4–5 nov, Stockholm**

■ Kvalitetssystem för medicintekniska produkter

– grundläggande kurs om standardens krav

Kursen har utformats som hjälp till företagen för att upprätta kvalitetssystem som uppfyller kraven i det medicintekniska direktivet. Kursen ger sakkunskap i standardens uppbyggnad och innehåll. **3–4 dec, Stockholm**

För mer information och anmälan: www.sis.se/utbildning